

МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ РИНОК: ОСОБЛИВОСТІ ТА МЕХАНІЗМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

*Дмитро Володимирович Салмінський
здобувач кафедри міжнародних фінансів,
Київського національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана*

Сучасна форма міжнародного валютного ринку була сформована під час прийняття Ямайської валютної системи, яка ґрунтується на режимі плаваючих валютних курсів: ціну валюти визначає насамперед ринок. Це обумовило можливість отримання прибутків від проведення спекулятивних операцій з валютою. Проте історичні передумови до відокремлення фінансового сектору від реального, були започатковані після прийняття Бреттон-Вудської угоди, згідно якої економіка США брали на себе кредитування світової економічної системи. Це було обумовлено тим фактом, що економіка країн післявоєнної Європи та країн Радянської системи перебувала на стадії руйнації та гострого дефіциту ресурсів. Прийняття Бреттон-Вудської угоди та створення МВФ спричинило історичні передумови до формування нового етапу в функціонуванні міжнародної фінансової системи та міжнародного валютного ринку, як її складової.

Сучасний міжнародний валютний ринок – це багатогранна цілісна структура, яка заснована на засадах біржового та позабіржового ринків. Згідно економічної теорії біржовим ринком вважається торгівля валютою на спеціально організованих валютних біржових платформах. На позабіржовому ринку торгівля ведеться в основному між комерційними банками [1].

Світовий валютний ринок є найбільшим фінансовим ринком світу і займає важливе місце в забезпеченні взаємодії між складовими фінансового ринку.

Особливістю цього ринку полягає в тому, що він:

- нематеріальний;
- не має конкретного місцезнаходження, єдиного центру;
- механізм його функціонування – обмін валюти однієї країни на валюту іншої країни;
- існує цілковита свобода моментального відкриття чи закриття будь-якої позиції, можливість 24 години на добу в режимі online;
- є міжбанківським ринком;
- має гнучку систему організацій торгівлі та гнучку стратегію оплати за укладення угоди;
- є одним з найліквідніших ринків завдяки можливості робити на ньому з різними валютами;
- завдяки процесу телекомунікації й інформатики є глобальним, тобто розгорнутим у масштабі всього світу [2].

Сучасний міжнародний валютний ринок можна визначити як систему стійких економічних і організаційних відносин між учасниками міжнародних розрахунків з приводу не тільки валютних операцій, а й зовнішньої торгівлі, надання послуг, здійснення інвестицій та інших видів діяльності, які вимагають обміну і використання різних іноземних валют. Таким чином, валютний ринок охоплює також операції зі страхування валютних ризиків, диверсифікації валютних резервів і переміщення валютної ліквідності, різні заходи валютного втручання [3].

До головних функцій міжнародного валютного ринку можна віднести:

- забезпечення виконання міжнародних розрахунків;

- забезпечення ефективного функціонування світових кредитних та фінансових ринків;
- визначення валютних курсів;
- страхування валютних та кредитних ризиків;
- отримання спекулятивного прибутку учасниками ринку у вигляді різниці курсів валют;
- диверсифікація валютних резервів банків, підприємств, держав;
- регулювання економіки.

Аналіз ситуації на світовому валютному ринку свідчить, що структурна перебудова охопила всі його сегменти. Відбувається зміщення центру ваги з одних видів фінансових інструментів на інші, зменшується частка долара США і поступово збільшуються частки валют країн, що розвиваються, трансформуються механізми ведення торгівлі на ринку, розширюється коло його учасників. Поступове збільшення світової економіки потребувало збільшення кількості грошової маси домінуючої конвертованої валюти світу долару США. Це забезпечило стрімкий розвиток найбільшого на сьогодні міжнародного ринку – ринку валют. Проте вивід капіталу з реального сектору у більш ризиковану спекулятивну діяльність на фінансових ринках призвів до появи кризових явищ в світовій економіці та збільшенню непідкріплених кредитних ресурсів. За цих умов, для відновлення рівноваги необхідно провести трансформування сучасної міжнародної валютної системи в амбівалентний валютний ринок на засадах конкуренції між валютами та валютами-союзниками.

Література

1. Соскін О.І. Міжнародні фінанси : навч.-метод. посібн./ О.І. Соскін. – К.: Національна академія управління, 2011. – 300 с.
2. Орлова Н. Особливості розвитку світового фінансового ринку в умовах глобалізації / Н. Орлова, А. Свечкіна // Схід. – 2007. – №5(83). – С. 5-9.

3. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / [І. І. Д'яконова, М. І. Макаренко, Ф.О. Журавка та ін.] ; за ред. М. І. Макаренка, І.І. Д'яконової. – Київ : «Центр учбової літератури», 2012. – 548 с.